

Arbetsgivarsidan   Kriminalvården

Arbetstagersidan   SEKO-vård
OFR-S
Saco-S

Lokalt kollektivavtal om Kriminalvårdens specialbestämmelser till 4 kap. ALFA

1 § - Befogenheter och avvikelser

Med stöd av ALFA, 1 kap 4 § sluter parterna avtal om nedanstående avvikelser från ALFA 4 kap.

Avtalet ersätter ALFA 4 kap 2, 5-26 §§.

Till avtalet kan lokal-lokala kollektivavtal slutas enligt den förhandlingsordning som anges i 15 §.

2 § - Tillämpning av vissa regler i arbetstidslagen (ATL)

I nedan angivna frågor ska arbetstidslagens (ATL) regler tillämpas där inte annat anges i detta avtal.

- Nödfallsövertid (9 § ATL)
- Nödfallsmertid (10 § 2 st andra meningen ATL)
- Arbetsgivarens skyldighet att föra anteckningar om jourtid, övertid och mertid (11 § ATL)
- Dygnsvila (13 § ATL)
- Arbetstiden för nattarbetande (13 a § ATL)
- Veckovila (14 § ATL)
- Rast (15 § ATL)

- Måltidsuppehåll (16 § ATL)
- Paus (17 § ATL)

3 § - Vissa definitioner

Alterneringsplan	Visar hur olika arbetsturer, fridagar, viloperioder och fridagsperioder infaller under schemaperioden.
Arbetspass	Sammanhängande period av arbetstid. Ett arbetspass bryts av rast eller viloperiod.
Arbetsperiod	Tid från arbetstidens början efter vilo- eller fridagsperiod till arbetstidens slut före nästa vilo- eller fridagsperiod. En arbetsperiod består av arbetspass samt sådant uppehåll i arbetet som inte är viloperiod.
Arbetstur	Arbetstid som är avsedd att fullgöras av en och samma arbetstagare mellan vissa klockslag under ett kalenderdygn.
Bemanningsmål	Personalbehovet vid olika tidpunkter under dygnet.
Beredskap	Skyldighet för arbetstagaren att under ledig tid stå till arbetsgivarens förfogande för att efter kallelse eller besked på annat sätt bege sig till arbetsplatsen.
Beräkningsperiod	En tidsperiod under vilken den sammanlagda arbetstiden, dvs. ordinarie arbetstid, mertid, övertid och jour, ska genomsnittsbäknas ("48-timmarsregeln").
Deltidsarbetande arbetstagare	Arbetstagare med deltidsanställning, delpensionsledig arbetstagare och heltidsanställd arbetstagare vars arbetstid är nedsatt genom partiell ledighet utan lön under minst fyra hela kalenderveckor i följd.
Egentlig arbetstid	Tid då arbetstagare utför arbete för arbetsgivarens räkning, inklusive pauser och eventuella måltidsuppehåll.
Fast arbetstid	Arbetstid med obligatorisk närvaro

Flexibelt arbetstidsschema (PPA)	Det tillfälliga schema som arbetstagaren arbetar efter under en schemaperiod
Flexibel arbetstidsram	Tider när arbetstagaren tidigast kan börja respektive senast sluta arbeta
Fridag	Ledigt kalenderdygn som är markerat som fridag i kollektivavtal om förläggning av arbetstid.
Fridagsperiod	Sammanhängande ledighet som omfattar en eller flera fridagar och som markerats som fridagsperiod i kollektivavtal om förläggning av arbetstid.
Fristående arbetspass	Ett fristående arbetspass är ett beordrat extra arbetspass som är förlagt utanför arbetstagarens ordinarie arbetstid.
Grundschemata	Ett schema som utgår från verksamhetens bemanningsmål under dygnets olika tider.
Jour	Skyldighet för arbetstagare att på ledig tid stå till arbetsgivarens förfogande på tjänstestället för att arbeta när det behövs.
Jour i form av vilande nattpersonal	Arbetstidsberäknad jour.
Kalenderdygn	Tid från kl 00 till kl 24 samma datum
Kalendermånad	Tiden från kl 00 det första datumet en månad till kl 24 det sista datumet i samma månad
Kalendertimme	60 minuter mellan hela klockslag.
Kalendervecka	Tiden från kl 00 måndag till kl 24 därpå följande söndag.
Lätthelgdag	Helgdag som infaller på måndag-lördag; som helgdag räknas även påskafton, pingstafton, midsommarafton, julafton och nyårsafton.
Mertid	Arbetstid utöver deltid, upp till heltid.
Måltidsuppehåll	Uppehåll i arbetet då arbetstagare inte får lämna arbetsplatsen utan arbetsgivarens medgivande. (Räknas som arbetstid)
Månad	Period om 30 dagar
Normalarbetstid	Den ordinarie arbetstidens förläggning per dag
Normtidsmått	Den genomsnittliga ordinarie

	arbetstidens längd per dag och vecka
Obekväm arbetstid	All tid mellan 19.00 och 06.00 och all tid som infaller under lördagar, söndagar och lätthelgdagar.
Paus	Kortare uppehåll i arbetet (Räknas som arbetstid).
Rast	Upphåll i arbetet om minst 30 minuter under vilket arbetstagare inte är skyldig att stanna kvar på arbetsstället. (Räknas inte som arbetstid)
Schemagrupp	Arbetstagare som arbetar enligt samma grundschema
Schemaperiod (= begränsningsperiod enl. ALFA)	Den tidsperiod på vilket det genomsnittliga ordinarie veckoarbetstidsmättet ska beräknas.
Storhelg	Påsk, pingst, midsommar, jul och nyår.
Streckdag	Arbetsdag som inte alltid tas i anspråk. Om arbetsdagen inte tas i anspråk är arbetstagaren ledig.
Störning under beredskap	Tid när arbetstagare, som fullgör beredskap, ringer telefonsamtal, mottar sådant samtal eller larm i annan form, eller ställer in sig på tjänstestället eller på annan plats för oplanerat arbete.
Störning under jour i form av vilande nattpersonal	Tid när arbetstagare, som fullgör jour i form av vilande nattpersonal, tas i anspråk för arbete.
Tidförskjutning	Beordrad tillfällig tidigare - eller senareläggning av ordinarie arbetstid.
Tillgodoräknad arbetstid	Tid som tillgodoräknas som arbetstid utan att arbetstagaren utför arbete för arbetsgivarens räkning. Tillgodoräknad arbetstid ingår ej i arbetsperioden.
Timbank	Ackumulerat saldo av arbetstid som tillgodogjorts arbetstagaren.
Transport	Arbetstagares förflyttning och uppehåll med tillsynsansvar för klient från en plats till en annan plats inom eller utom riket. Vid transport skall förrättningen påbörjas och avslutas vid tjänstestället.
Vardag	Dag som inte är söndag eller helgdag.
Vecka	Sju kalenderdygn i följd.
Veckoslut	Lördag och söndag.

Viloperiod	Ledig tid mellan arbetsperioder.
Övertid	Beordrad arbetstid som överstiger ordinarie arbetstid vid heltid och jourtid.

4 § - Arbetstidens längd vid heltidsarbete

För heltidsarbetande arbetstagare är den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för kalendervecka **39 timmar och 45 minuter** per år.

1. Ordinarie veckoarbetstid förlagd enligt 6 § p 1 - 2

För heltidsarbetande arbetstagare är den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för kalendervecka, som utöver söndag är helgfri, **39 timmar 30 minuter** per år. Då helgdag infaller på dag som arbetstagaren normalt skulle ha arbetat (lätthelgdag) är arbetstagaren ledig och den ordinarie genomsnittliga veckoarbetstiden förkortas med det antal timmar arbetstagaren annars skulle ha arbetat.

1.1 Individuell tidskompensation för arbete på lätthelgdag

Kompensation sker i form av ledighet motsvarande faktisk arbetad tid under annan lämplig dag för tjänstgöring på lätthelgdag som infaller måndag till och med fredag. Kompensation ska förläggas inom tre månader från tjänstgöringen om inte annat överenskomms mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Den individuella tidskompensationen förläggs till den aktuella helgdagen (direktkompensation) för arbetstagare som enligt bemanningsmålet inte ska tjänstgöra.

Arbetstagare som inte fullgör ordinarie arbetstid på lätthelgdag på grund av semesterledighet ska tillgodoräknas tidskompensation för den schemalagda ordinarie arbetstiden.

1.2 Tidskompensation när nationaldagen infaller på en lördag eller söndag

När Sveriges nationaldag, 6 juni, infaller på en lördag eller söndag ska arbetstagaren kompenseras med tid motsvarande en (1) arbetsdag. För deltidsarbetande ges tidskompensation proportionellt i förhållande till arbetstidens omfattning.

Kompensation ska normalt förläggas som ledighet med en (1) arbetsdag under perioden 1 maj till och med 31 juli under aktuellt år.

2. Ordinarie veckoarbetstid förlagd enligt 6 § p 3 - 5

För heltidsarbetande arbetstagare är den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för kalendervecka, som utöver söndag är helgfri, **39 timmar 30 minuter** per år.

2.1 Individuell tidskompensation för arbete på lätthelgdag

Kompensation sker i form av ledighet motsvarande faktisk arbetad tid under annan lämplig dag för tjänstgöring på lätthelgdag som infaller måndag till och med fredag. Kompensation ska förläggas inom tre månader från tjänstgöringen om inte annat överenskoms mellan arbetsgivaren och arbetstagaren.

Den individuella tidskompensationen förläggs till den aktuella helgdagen (direktkompensation) för arbetstagare som enligt bemanningsmålet inte ska tjänstgöra.

Arbetstagare som inte fullgör ordinarie arbetstid på lätthelgdag på grund av semesterledighet ska tillgodoräknas tidskompensation för den schemalagda ordinarie arbetstiden.

För heltidsarbetande arbetstagare som avses i föregående stycke ska den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden istället vara

- **37 timmar 45 minuter**, om arbetstagaren arbetar som vakande nattpersonal minst fem (5) men inte sju (7) timmar i genomsnitt per vecka mellan kl. 00.00 och 05.00, eller
- **35 timmar 45 minuter**, om arbetstagaren arbetar som vakande nattpersonal minst sju (7) timmar i genomsnitt per vecka mellan kl. 00.00 och 05.00.

Anmärkning: Tidskompensation för arbete på lätthelgdag som infaller på lördag inbegrips i veckoarbetstidsmättet.

2.2 Kollektiv tidskompensation för arbete på lätthelgdag

Kompensation för arbete på lätthelgdag kan även ske i form av förkortad veckoarbetstid.

För heltidsarbetande är då den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för kalendervecka **38 timmar** per år.

För heltidsarbetande arbetstagare som avses i föregående stycke ska den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden istället vara

- **36 timmar 15 minuter**, om arbetstagaren arbetar som vakande nattpersonal minst fem (5) men inte sju (7) timmar i genomsnitt per vecka mellan kl. 00.00 och 05.00, eller
- **34 timmar 15 minuter**, om arbetstagaren arbetar som vakande nattpersonal minst sju (7) timmar i genomsnitt per vecka mellan kl. 00.00 och 05.00.

3. Arbetstidens längd vid övergång mellan sommar- och vintertid

Vid övergång från sommar- till vintertid och omvänt ska tiden mellan kl. 00.00 och 05.00 i detta avtal anses innefatta fem (5) timmar. Vad nu sagts gäller dock inte då arbetstagare arbetar på övertid eller är intermitterant anställd; i sådana fall innefattar nämnda tid istället sex (6) respektive fyra (4) timmar.

5 § - Arbetstidens förläggning

För samtliga arbetstagare gäller att arbetstid får förläggas till veckans alla dagar och till dygnets alla timmar.

Verksamhetens krav på bemanning, efter genomförd verksamhetsanalys, ska utgöra grund för arbetstidens förläggning. Arbetstiden ska förläggas och regleras på ett sätt som medverkar till att målen för verksamheten uppnås och att verksamheten bedrivs effektivt och rationellt.

Arbetstidens förläggning ska vid behov ses över för att anpassas till förändrade verksamhetskrav. Arbetstiden ska också förläggas på ett sätt som främjar en god arbetsmiljö och motverkar ohälsa. Inom ramen för verksamhetens krav ska arbetstidens förläggning så långt som möjligt anpassas till arbetstagarnas önskemål om mer flexibla och individuella lösningar.

Med flexibla arbetstidsmodeller avses system där arbetstagaren, inom ramen för verksamhetens krav och förutsättningar, till viss del själv kan påverka sin arbetstidsförläggning.

6 § - Modeller för arbetstidens förläggning

Arbetstid ska förläggas enligt någon av följande modeller.

1. Fast arbetstid vanligen förlagd måndag-fredag
2. Flexibel arbetstid vanligen förlagd måndag-fredag

3. Fast arbetstid förlagd måndag - söndag
4. Flexibel arbetstid i form av periodplanerad arbetstid förlagd måndag-söndag
5. Flexibel arbetstid i form av månadsplanerad arbetstid förlagd måndag-söndag
6. Enskild överenskommelse om förtroendearbetstid

Till detta kan andra enskilda överenskommelser om arbetstidens förläggning, än förtroendearbetstid, träffas – se 14 §

7 § - Allmänna bestämmelser om arbetstidens förläggning

Nedanstående regler gäller vid förläggning av arbetstid för förläggningsmodellerna enligt 6 § p1 - 5 samt vid enskild överenskommelse om arbetstidens förläggning, dock ej vid överenskommelse om förtroendearbetstid.

1. Upprättande av grundschema

Arbetstidens förläggning ska upprättas i form av grundschema, som utifrån behov, ska innehålla uppgift om

- Giltighetstid
- Bemanningsmål
- Veckoarbetstid
- Arbetspass
- Arbetsturer
- Arbetsperioder
- Raster
- Måltidsuppehåll
- Viloperioder
- Fridagsperioder
- Fridagar
- Streckdagar
- Alterneringsplan
- Schemaperiodens längd

2. Beräkningsperiod för sammanlagd arbetstid

Den sammanlagda arbetstiden, det vill säga ordinarie arbetstid, mertid, övertid och jour under varje period om sju dagar får uppgå till högst 48 timmar i genomsnitt under en beräkningsperiod om 17 veckor.

Vid beräkning av den sammanlagda arbetstiden ska semester och sjukfrånvaro under tid då arbetstagaren annars skulle ha arbetat likställas med fullgjord arbetstid.

3. Arbetsperiodens längd

En arbetsperiod får, inklusive raster, omfatta högst tretton (13) timmar (bortsett från den natt då sommartid övergår i vintertid) och består av ett eller flera arbetspass åtskilda av rast/er om lägst 30 minuter.

Arbetsperioderna åtskiljs av viloperioder eller fridagsperioder.

4. Rast

Rast ska omfatta lägst trettio (30) minuter. Rast ska förläggas fast mellan vissa klockslag, så noga som omständigheterna medger, dock så att arbetspassen inte är längre än fem timmar. Lokal-lokalt kollektivavtal kan slutas om längre arbetspass än fem timmar. Om sådan överenskommelse innehåller arbetspass som överstiger 6 timmar ska måltidsuppehåll ingå. Rast ska bytas ut mot måltidsuppehåll när den sammanhängande tjänstgöringen, oavsett form av arbetstid, under en arbetsperiod till minst hälften är förlagd mellan 22.00 - 06.00.

5. Fridagsperiod/fridag

En fridagsperiod ska normalt omfatta lägst sextio (60) timmar och ska markeras som Fp i grundschemas alterneringsplan. Lokal-lokalt kollektivavtal kan slutas om en kortare fridagsperiod än sextio timmar, dock lägst 36 timmar.

För arbetstidsmodellerna enligt 6 § p 2, 4 och 5 gäller att fridagsperioden ska omfatta lägst 36 timmar.

Fridagar som inte ingår i fridagsperiod inräknas i viloperiod. Detsamma gäller tillgodoräknad arbetstid samt de streckdagar som inte tas i anspråk för att utföra arbete.

6. Viloperiod

En viloperiod ska omfatta lägst elva (11) timmars sammanhängande ledighet.

8 § - Särskilda bestämmelser vid fast arbetstid vanligen förlagd måndag-fredag

---

Utöver vad som framgår av 7 § ovan gäller att schemaperioden får som längst vara ett år.

Arbetstid kan förläggas måndag till och med fredag samt vid särskilda verksamhetsbehov även lördag.

Arbetsgivaren kan efter arbetstagarens begäran medge att denne istället arbetar under veckoslut. Träffas sådan överenskommelse anses all arbetstid som fullgörs under veckoslutet vara förlagd inom normtidsmättet. Sådan arbetstidsförläggning ger inte rätt till obekvämtidstillägg.

9 § - Särskilda bestämmelser vid flexibel arbetstid vanligen förlagd måndag-fredag

Med flexibel arbetstid avses ett system där arbetstagaren, inom ramen för verksamhetens krav och förutsättningar, till viss del själv kan påverka sin arbetstidsförläggning i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtalet. Arbetstagaren kan dock inte helt fritt disponera sin arbetstid, utan ska vara beredd att arbeta inom ramen för såväl fast som flexibel tid då verksamheten så kräver. Arbetstagaren har inom ramen för den flexibla arbetstiden ansvar för att säkerställa att regler om vilo- och fridagsperioder följs.

Utöver vad som framgår av 7 § gäller nedanstående vid förläggning av arbetstid.

Grundscheman enligt arbetstidsmodell 1 (6 § p 1) ska upprättas.

1. Schemaperiodens längd

Schemaperioden får vara längst ett år.

2. Normtidsmätt

Alternativa normtidsmätt:

- 7 timmar och 54 minuter per dag och 39 timmar och 30 minuter per vecka.
- 7 timmar och 57 minuter per dag och 39 timmar och 45 minuter per vecka. Kompensation för det högre arbetstidsmättet, tillgodoräknas som arbetstid i form av ett tidssaldo som uppgår till högst 15 timmar per kalenderår. Tidssaldot tillgodoräknas arbetstagaren i form av en timbank som ska omsättas i ledig tid under kalenderåret.

Anmärkning:

En absolut förutsättning för att en överenskommelse om förläggning enligt modellen 39 timmar och 45 minuter med timbank, ska kunna träffas är att tillämpning av sådan förläggning kan ske utan att det medför ökade kostnader.

3. Fridagsperiod

Fridagsperiod ska omfatta lägst 36 timmar.

4. Flexibel arbetstidsram

Arbetstid får i normalfallet förläggas mån-fre 06.00-20.00. Arbetsgivaren kan efter arbetstagarens begäran medge att denne istället arbetar under veckoslut. Träffas sådan överenskommelse anses all arbetstid som fullgörs under veckoslutet vara förlagd inom den flexibla arbetstidsramen och inom normtidsmålet. Sådan arbetstidsförläggning ger inte rätt till obekvämtidstillägg.

Anmärkning:

Parterna är överens om att den flexibla arbetstidsramen inte ska vara vidare än vad som följer av de olika verksamheternas behov vilka ska framgå av verksamhetsanalysen.

5. Fast arbetstid

Den fasta arbetstiden ska vara sammanhängande och lägst 4 timmar per dag samt framgå av lokal-lokalt kollektivavtal.

Anmärkning:

Rast som infaller under fast tid medför ej att den fasta tiden ej anses vara sammanhängande.

6. Flexibel ram för rast

Den flexibla ramen för rast får inte överstiga två (2) timmar. Rast ska som huvudregel förläggas senast när arbete utförts fem (5) timmar i följd och med lägst 30 minuter.

7. Flexledighet

Ledighet med anledning av överskjutande arbetstid kan beviljas för del av dag eller för hel arbetsdag. Ledigheten får dock inte medföra hinder i verksamheten.

8. Ledighet dag före helgdag

Arbetsgivaren ska i verksamhetsanalysen särskilt pröva om hela eller delar av verksamheten inte behöver bedrivas efter kl.12.00 dag före helgdag. Om hela eller delar av verksamheten inte behöver bedrivas efter nämnda klockslag ska detta framgå av det lokal-lokala kollektivavtalet och arbetstagare kan då medges ledighet i form av flexledighet, semester, kompensationsledighet etc.

9. Arbete på obekväm tid

När arbetsgivaren förlägger ordinarie arbetstid till obekväm tid utgår obekvämtidstillägg i enlighet med 27 §.

10. Överskjutande arbetstid

Överskjutande arbetstid får vid kalendermånadsskifte inte överstiga 30 timmar. Överskjutande arbetstid får överstiga 30 timmar om särskilda skäl föreligger och efter beslut av arbetsgivaren. I sådant fall ska den överskjutande arbetstiden i normalfallet läggas ut som flexledighet under följande kalendermånad.

11. Underskjutande arbetstid

Underskjutande arbetstid får vid kalendermånadsskifte inte överstiga 10 timmar. Skulle ändå denna tröskel överskridas ska underskjutande arbetstid inarbetas inom en månad. Om detta inte sker ska löneavdrag göras per timme med 1/165 av den individuella lönen per månad alternativt att reglering sker genom motsvarande uttag av intjänad kompensationsledighet eller semester.

12. Registrering av arbetstid

Arbetstagaren ska registrera sin arbetstid i av arbetsgivaren tillhandahållet tidredovisningssystem. Av registreringen ska framgå dels när arbetstiden påbörjas och avslutas, dels när rast påbörjas och avslutas.

13. Reglering av överskjutande/- underskjutande arbetstid

När arbetstagare avslutar en anställning eller får arbetstid förlagd enligt en annan förläggingsmodell ska eventuell förekommande överskjutande- och underskjutande arbetstid regleras innan anställningen eller arbetstidsförläggningen upphör.

Eventuell kvarstående underskjutande arbetstid ska regleras genom löneavdrag alternativt att reglering sker genom motsvarande uttag av intjänad kompensationsledighet eller semester.

Eventuell kvarstående överskjutande arbetstid regleras genom utbetalning av lön.

Löneavdrag eller utbetalning av lön enligt ovan sker per timme med 1/165 av den individuella lönen per månad.

Tid som tillgodogjorts arbetstagaren i förskott i form av timbank får ej sparas mellan kalenderår. Vid avbrytande av arbetstidsförläggning enligt 6 § p 2 med timbank gäller att ej intjänad tid ska regleras mot saldot för över-/underskjutande arbetstid.

14. Övertid vid flexibel arbetstid

Arbetstid är att betrakta som övertid under följande förutsättningar:

A: Arbetstiden

1. beordras samma dag **och**
2. fullgörs utanför normalarbetstiden **och**
3. överstiger normtidsmättet per dag

Eller

B: Arbetstiden är beordrad och fullgörs utanför flexitidsramen.

Anmärkning

Alla rekvisit enligt punkten A eller B måste vara uppfyllda för att övertidsersättning ska utgå.

10 § - Särskilda bestämmelser vid fast arbetstid förlagd måndag - söndag

---

Utöver vad som framgår av 7 § gäller nedanstående regler vid förläggning av arbetstid

1. Schemaperiodens längd

Schemaperioden får vara längst 17 kalenderveckor. När det bedöms nödvändigt med hänsyn till verksamheten får lokal-lokalt kollektivavtal slutas om längre schemaperiod, dock längst ett (1) år.

2. Fridagar i fridagsperiod

Under ett kalenderår ska 104 fridagar ingå i fridagsperiod.

3. Fridagsperioder i samband med veckoslut

Under ett kalenderår ska minst 26 fridagsperioder förläggas till hela veckoslut, eller all tid från 08.00 lördag till 08.00 närmast följande måndag.

11 § - Särskilda bestämmelser vid periodplanerad arbetstid förlagd måndag - söndag

---

Utöver vad som framgår av 7 § gäller nedanstående vid förläggning av arbetstid.

Grundschemat enligt arbetstidsmodell 3 (6 § p 3) ska upprättas.

1. Förläggning av arbetstid

Arbetstid ska förläggas så att fastställda bemanningsmål uppfylls.

2. Fastställande av arbetstid

Senast två veckor före schemaperiodens början ska arbetsgivaren fastställa och meddela arbetstidaren det aktuella schemat.

3. Möjligheter till viss flexibilitet i arbetstidsförläggningen under pågående schemaperiod

Arbetstidare kan ansöka hos närmaste chef eller annan behörig beslutsfattare om följande justeringar i det aktuella schemat.

1. Att påbörja eller avsluta en enskild arbetstur tidigare eller senare,
2. Att en inplanerad arbetstur ska utgå helt,

3. Att tillfälligt förlänga eller förkorta en rast, dock att rasten aldrig får vara kortare än 30 minuter.

Beslut enligt ovanstående får dock inte på något sätt äventyra säkerheten eller på annat sätt störa verksamheten. Justering av arbetstid ska registreras i det personaladministrativa systemet.

4. Särskilda bestämmelser för periodplanerad arbetstid

Veckoarbetstiden ska beräknas utifrån grundschema (6 § p 3) och för varje schemaperiod för sig.

5. Fridagsperiod

Fridagsperiod ska omfatta lägst 36 timmar. Ledighet vid veckoslut enligt 10 § p. 3 ska inte tillämpas vid arbetstidsförläggning enligt denna modell.

6. Avstämning av arbetstid

Arbetstiden ska stämmas av när arbetsgivaren godkänt ett schemaförslag. Avstämningen görs genom att utlagd arbetstid i det aktuella schemat jämförs med den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden multiplicerad med det antal veckor den aktuella schemaperioden avser. Över- och underskott förs sedan över till nästa schemaperiod.

7. Avstämningsperiod

Schemaperioden är avstämningsperiod.

8. Överskjutande- och underskjutande arbetstid

Vid schemaperiodens slut förs eventuell överskjutande tid, dock högst 30 timmar över till nästkommande schemaperiod. Underskjutande tid, som får vara högst 10 timmar, förs över i sin helhet.

Om överenskommelse om att tillämpa periodplanerad arbetstid sägs upp ska eventuell kvarstående underskjutande arbetstid regleras genom löneavdrag alternativt att reglering sker genom motsvarande uttag av intjänad kompensationsledighet eller semester.

Eventuell kvarstående överskjutande arbetstid regleras genom utbetalning av lön.

Löneavdrag eller utbetalning av lön enligt ovan sker per timme med 1/165 av den individuella lönen per månad.

12 § - Särskilda bestämmelser vid månadsplanerad arbetstid förlagd måndag - söndag

---

Utöver vad som anges i 7 § ska följande bestämmelser tillämpas vid månadsplanerad arbetstid.

Grundscheman enligt arbetstidsmodell 3 (6 § p 3) ska upprättas.

1. Schemaperiodens längd

Schemaperioden ska vara en kalendermånad.

2. Arbetstid per schemaperiod

Jämförelsetiden per kalendermånad exaktberäknas. Den utlagda arbetstiden kan en enskild kalendermånad vara både högre och lägre än jämförelsetiden.

3. Ram för förläggning av arbetstid

Arbetstid får förläggas måndag - söndag mellan klockan 05.00-22.00.

4. Fridagsperiod

Fridagsperiod ska omfatta lägst 36 timmar. Ledighet vid veckoslut enligt 10 § p. 3 ska inte tillämpas vid arbetstidsförläggning enligt denna modell.

5. Fastställande av arbetstid

Arbetstagaren ska underrättas om förläggningen av fridagar senast **två veckor** före aktuell kalendermånad.

Arbetsgivaren ska, i samråd med arbetstagaren, upprätta schema med preliminär arbetstidsförläggning för aktuell schemaperiod senast **en vecka** före schemaperiodens början.

Arbetstagaren får därefter själv, med beaktande av verksamhetens krav och förutsättningar, till viss del påverka sin arbetstidsförläggning genom att besluta om ändringar i den preliminära arbetstidsförläggningen. Arbetstagaren kan dock inte helt fritt disponera sin arbetstid, utan ska vara beredd att arbeta såväl enligt den preliminära arbetstidsförläggningen som inom ramen för arbetstid då verksamheten så kräver. Arbetstagaren har inom ramen för förläggning av arbetstiden ansvar för att säkerställa att regler om arbets-, vilo- och fridagsperioder följs.

Om arbetsgivaren tar initiativ till förändring av arbetstiden som innebär att arbetsperioden förkortas, förlängs eller förskjuts gäller dock att sådana förändringar ska meddelas arbetstagaren senast vid tjänstgöringens slut föregående arbetsdag.

Anmärkning:

Vid ändring av planerad arbetstid enligt punkt 5. gäller inte bestämmelserna om tidförskjutning enligt 28 §. Förändring av arbetstid som initieras av arbetsgivaren bör ske vid högst 8 tillfällen per schemaperiod.

6. Avstämning av arbetstid

Arbetstiden ska stämmas av kalendermånadsvis. Avstämningen görs genom att jämförelsetiden per kalendermånad jämförs med fullgjord arbetstid.

7. Överskjutande/- underskjutande arbetstid

Vid schemaperiodens slut förs eventuell överskjutande arbetstid, dock högst 30 timmar över till nästkommande schemaperiod.

Underskjutande arbetstid, som får vara högst 10 timmar, förs över i sin helhet. Om överenskommelse om att tillämpa månadsplanerad arbetstid sägs upp ska eventuell kvarstående underskjutande arbetstid regleras genom löneavdrag alternativt att reglering sker genom motsvarande uttag av intjänad kompensationsledighet eller semester.

Eventuell kvarstående överskjutande arbetstid regleras genom utbetalning av lön.

Löneavdrag eller utbetalning av lön enligt ovan sker per timme med 1/165 av den individuella lönen per månad.

13 § - Särskilda bestämmelser för förtroendearbetstid

Förtroendearbetstid är oreglerad arbetstid som en arbetstagare, med hänsyn till sina arbetsuppgifter, har förtroendet att själv disponera. För arbetstagare med förtroendearbetstid gäller inte övriga bestämmelser i detta avtal eller i arbetstidslagen.

1. Enskild överenskommelse

Enskild överenskommelse om förtroendearbetstid träffas enligt 14 §.

2. Information till personalorganisation

Innan överenskommelse om att införa förtroendearbetstid enligt detta avtal träffas, ska berörd arbetstagarorganisation informeras härom.

3. Förutsättningar för införande av förtroendearbetstid

Förutsättningar för införande av förtroendearbetstid är att arbetsgivaren och berörd arbetstagare är överens om detta. Arbetstagaren ska enligt arbetsgivarens bedömning

ha arbetsuppgifter som till sin natur är sådana att det innehåller en hög grad av frihet, obundenhet och självständighet.

4. Arbetsgivarens åtaganden

Arbetsgivaren ska kontinuerligt följa upp hur arbetstagare använder sin förtroendearbetstid. Arbetsgivaren ska, när sakliga skäl talar för detta, säga upp den enskilda överenskommelsen om att tillämpa förtroendearbetstid.

5. Arbetstagarens åtaganden

Arbetstagare med förtroendearbetstid får inte arbeta i sådan utsträckning att dygns- och veckovila inte kan tillgodoses.

6. Uppsägning av enskild överenskommelse

Arbetsgivaren och arbetstagare kan när som helst, med en månads uppsägningstid, säga upp den enskilda överenskommelsen om att tillämpa förtroendearbetstid.

Anmärkning:

Arbetsgivarens rätt att leda och fördela arbetet (den så kallade arbetsledningsrätten) kvarstår givetvis även i förhållande till arbetstagare med förtroendearbetstid. Arbetstagaren kan inte helt fritt disponera sin arbetstid utan måste kunna delta i sammanträden etc. Bestämmelserna i arbetsmiljölagen är tillämpliga även för arbetstagare med förtroendearbetstid. Detta innebär bland annat att arbetsgivaren systematiskt ska följa upp att arbetstagaren inte utsätts för fysiska eller psykiska belastningar som kan medföra ohälsa.

14 § - Enskild överenskommelse om arbetstidens förläggning

Arbetsgivaren och en arbetstagare får träffa enskild överenskommelse enligt 1 kap. 8 § ALFA om att arbetstagarens ordinarie arbetstid ska förläggas på ett sätt som avviker från den arbetstidsförläggning som gäller vid arbetsplatsen. Överenskommelsen ska vara skriftlig och anges i tid med en ömsesidig uppsägningstid om en månad.

Innan överenskommelsen träffas ska berörd lokal arbetstagarorganisation informeras.

15 § - Förhandlingsordning för arbetstidens förläggning

Parterna sluter *lokal-lokala kollektivavtal* om

1. Arbetstidsmodellerna i 6 § p 1 - 5
2. Den faktiska arbetstidens förläggning enligt 7 §
3. Förläggning av jour och beredskap enligt 25 - 26 §§

Om arbetsgivaren och arbetstagarorganisation inte kan enas, bestämmer arbetsgivaren – i avvaktan på att parterna blir överens – om tillämpning av någon av arbetstidsmodellerna enligt 6 § p. 1 och 3 samt den faktiska arbetstidens förläggning enligt 7 §. Vid arbetsgivarbeslut om arbetstidsmodell enligt punkten 6 § p. 1 och 3. gäller dock, i fråga om modell för tidskompensation för arbete på lätthelgdag, att arbetsgivarbeslut endast kan fattas om kollektiv tidskompensation för arbetstidsförläggning måndag - söndag.

Hänsyn ska i sådant fall tas till arbetstagarnas önskemål i den utsträckning som arbetsgivaren bedömer det möjligt utifrån verksamhetens krav.

För övriga arbetstidsmodeller i 6 § kan arbetsgivaren inte ensidigt besluta om införande.

En förutsättning för det som sägs i andra stycket är att lokal-lokalt kollektivavtal om arbetstidens förläggning har sagts upp av någon av parterna.

Ett lokal-lokalt kollektivavtal enligt 6 § om arbetstidens förläggning gäller för viss tid eller tillsvidare med tre månaders uppsägningstid.

Om arbetsgivaren har fattat beslut enligt andra stycket ska på parts begäran frågan om arbetstidens förläggning överlämnas till en lokal skiljenämnd. Skiljenämnden ska bestå av en opartisk ordförande som parterna enas om samt en företrädare för arbetsgivar sidan respektive arbetstagar sidan. Det av skiljenämnden fastställda bestämmelserna ska därefter gälla som kollektivavtal.

Innan frågan om arbetstidsförläggning överlämnas till lokal skiljenämnd ska frågan anmälas till överordnade lokala parter.

16 § - Underrättelse om ny arbetstidsförläggning

Arbetstagare med ordinarie arbetstid förlagd måndag till söndag (6 § p 3 – 5) ska, om inte parterna enas om ett tidigare ikraftträdande, underrättas om ny arbetstidsförläggning senast 30 dagar innan den nya förläggningen börjar gälla. Tidsgränsen gäller ej vid nyetablering eller i det fall att parterna enas om kortare tid.

Arbetstagare med ordinarie arbetstid vanligen förlagd måndag till fredag (6 § p 1 – 2) ska, om inte parterna enas om ett tidigare ikraftträdande, underrättas om ny arbetstidsförläggning senast 14 dagar innan den nya förläggningen börjar gälla.

Vid övergång från ett schema till ett nytt schema görs ingen avstämning av arbetstiden.

17 § - Särskilda arbetstidsbestämmelser för deltidssarbetande arbetstagare

1. Arbetstidens längd

För deltidssarbetande arbetstagare är den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden proportionell i förhållande till veckoarbetstiden vid heltidsarbete enligt 4 §.

2. Arbetstidens förläggning

En deltidssarbetande arbetstagares arbetstid förläggs oavsett form av deltid och i förekommande fall med beaktande av skälen till nedsättningen i första hand genom enskild överenskommelse enligt 14 § mellan arbetstagaren och arbetsgivaren. Överenskommelsen ska vara skriftlig och gäller tillsvidare med en ömsesidig uppsägningstid om en månad.

Nås ingen överenskommelse beslutar arbetsgivaren om arbetstidens förläggning.

Innan överenskommelse träffas, alternativt beslut fattas, ska berörd arbetstagarorganisation informeras.

3. Flexibel arbetstid för deltidssarbetande arbetstagare

För deltidssarbetande arbetstagare med flexibel arbetstid ska fast tid, flexitidsram, eventuell flexitid i samband med rast, normtidsmått samt normalarbetstid framgå av den enskilda överenskommelsen. I övrigt gäller vad som framgår av 9 §, dock att högsta överskjutande arbetstid respektive underskjutande arbetstid ska vara proportionell i förhållande till vad som gäller för heltidsarbetande.

4. Arbete på mertid

Om en arbetsgivare bedömer att det finns särskilda skäl för det, kan arbetsgivaren begära att en deltidsarbetande arbetstagare ska arbeta utöver den ordinarie dagliga arbetstiden. Arbete på mertid anses som arbete på ordinarie arbetstid.

Mertidsarbete får dock inte sträckas ut till tid som går utöver det ordinarie arbetstidsmättet för heltidsarbetande.

Arbete på mertid får förläggas till streckdag, men inte till fridag.

För arbete på mertid ska i första hand anlitas arbetstagare som frivilligt åtar sig detta. Befrielse från mertidsarbete bör inte nekas då arbetstagaren är förhindrad och har godtagbara skäl och framställningen om befrielse görs i samband med arbetsgivarens begäran om mertidsarbete.

Arbetsgivaren får inte begära mertidsarbete av den som är partiellt sjukskriven, partiellt ledig med stöd av lag eller för vård av barn. Av en delpensionsledig arbetstagare får arbetsgivaren begära mertidsarbete under högst 25 timmar per kalenderår.

Arbetsgivaren kan begära att deltidsarbetande arbetstagare utöver arbete på mertid ska arbeta på övertid enligt 24 §.

Under ett kalenderår får den uttagna mertiden och övertiden sammanlagt för en arbetstagare vara högst 200 timmar. Mertiden får dock inte överstiga 175 timmar under ett kalenderår.

5. Ersättning för mertid

Arbetstagare som enligt arbetsgivarens beslut har arbetat på mertid har rätt till ersättning. Ersättning lämnas i form av ledighet eller pengar (mertidstillägg) och ska lämnas i den form som arbetstagaren önskar, om inte arbetsgivaren av särskilda skäl bestämmer något annat.

6. Beräkning av mertidstillägg

Mertidstillägg betalas med belopp för timme som motsvarar arbetstagarens individuella lön uppräknat till den lön som motsvarar full ordinarie arbetstid och därefter dividerat med 145.

Mertidstillägg betalas inte för kortare tid än 15 minuter i följd. Tillägget exaktberäknas.

7. Beräkning av kompensationsledighet vid mertidsarbete

Ledigheten ska omfatta lika lång tid som mertiden.

8. Beräkning av frånvarotid för arbetstagare med koncentrerad deltid

När arbetstagare med koncentrerad deltid är ledig av någon anledning ska den ordinarie arbetstiden minskas enligt bestämmelserna nedan.

Det för deltidsarbetet tillämpliga ordinarie arbetstidsmåttet i varje schemaperiod som helt eller delvis berörs av frånvaron divideras med det antal dagar under schemaperioden som är arbetsdagar för arbetstagare med heltidsarbete. Den för varje schemaperiod erhållna kvoten multipliceras med det antal arbetsdagar som infaller under frånvarotiden. Produkten eller, om mer än en schemaperiod berörs av frånvaron, summan av produkterna är **normalarbetstiden**.

Om **normalarbetstiden understiger** den arbetstid som arbetstagaren skulle ha fullgjort under frånvarotiden, är arbetstagaren skyldig att som ordinarie arbetstid fullgöra den återstående arbetstiden på sådan tid som är lämplig för verksamheten. Har arbetsgivaren inte lagt ut den återstående tiden inom fyra veckor från frånvarotiden, får den inte läggas ut senare.

Om **normalarbetstiden överstiger** den arbetstid som arbetstagaren skulle ha fullgjort under frånvarotiden, skall arbetstagaren befrias från motsvarande ordinarie arbetstid inom fyra veckor från frånvarotiden.

Beräkningen ovan skall **inte** tillämpas vid frånvaro av nedan angivna orsaker.

- Sjukfrånvaro
- Ledighet med tillfällig föräldrapenning
- Ledighet med ersättning för närståendevård
- Ledighet enligt avtalet om fackliga förtroendemän.
- Semester

18 § - Särskilda arbetstidsbestämmelser för arbetstagare med tillfällig arbetstidsförläggning

---

Nedanstående regler tillämpas när arbetstagare tillfälligt arbetar efter annat schema än det ordinarie.

1. Avstämning av arbetstidsuttag

Avstämning av arbetstiden ska göras kalendermånadsvis.

Vid kalendermånadens slut jämförs arbetstid som arbetstagaren fullgjort i det tillfälliga schemat med den ordinarie arbetstid som han under motsvarande tid skulle ha fullgjort enligt sitt normala schema.

Visar jämförelsen att arbetstiden enligt det tillfälliga schemat är större än motsvarande tid i det normala schemat, är överskjutande arbetstid kvalificerad övertid eller i förekommande fall - mertid.

Bestämmelsen i föregående stycke påverkar inte arbetstagarens avtalsenliga rätt till obekvämtidstillägg.

Underskjutande arbetstid får inte föras över till senare kalendermånad.

Vid avstämning ska bortses från beordrat övertidsarbete.

2. Avstämning av arbetstidsuttaget ska inte göras

Avstämning av arbetstid ska inte göras när tjänstgöring enligt samma tillfälliga schema och på samma schemarad

- beräknas pågå under två kalendermånader eller längre eller
- pågått under längre tid än en kalendermånad.

För andra punkten gäller dock att avstämning alltid ska ske för den första kalendermånaden.

19 § - Särskilda arbetstidsbestämmelser för arbetstagare utan stadigvarande arbetstidsförläggning/fast schema

Nedanstående regler för arbetstidens beräkning tillämpas för:

1. Tidsbegränsat anställda och tillsvidareanställda arbetstagare som saknar stadigvarande arbetstidsförläggning.
2. Arbetstagare som anställs för kortare tidsbegränsad anställning/ar (intermittent).

1. Arbetstidens beräkning och förläggning för arbetstagare enligt p 1

1.1. Planering av arbetstid

För arbetstagare som inte arbetar efter fast schema upprättas för varje kalendermånad en särskild fridagsplan. För varje hel kalendermånad tillförsäkras arbetstagaren fridagsperioder vid fyra alternativt fem tillfällen. Minst åtta dagar ska ingå i fridagsperiod.

Anmärkning

Fridagsperiod ska omfatta lägst 36 timmar.

Arbetstagaren ska underrättas om förläggningen av fridagar senast två veckor före aktuell kalendermånad/er. Om möjligt ska även en preliminär plan över arbetstidsförläggning meddelas arbetstagaren. Besked om arbetstidens förläggning ska dock lämnas senast vid tjänstgöringens slut föregående arbetsdag. Dagar där ingen arbetstid är förlagd markeras som streckdagar. Arbetstid som förläggs på streckdagar ingår i avstämningen. Om det inte finns behov av att förlägga arbetstid på streckdag, blir streckdag ledig dag.

1.2 Arbetstidens beräkning

Kalendermånaderna juni - augusti utgör en avstämningssperiod.

För deltidssamarbetande är jämförelsetiden proportionell i förhållande till jämförelsetiden för heltid.

I det fall anställningen inte avser hela kalendermånaden/kalendermånaderna ska jämförelsetiden för perioden exaktberäknas och minskas med antalet kalenderdagar som arbetstagaren inte varit anställd.

1.2.1 Arbetstidens beräkning för arbetstagare med ordinarie arbetstid förlagd måndag-fredag.

För arbetstagare med ordinarie arbetstid förlagd måndag-fredag är veckoarbetstiden i genomsnitt 39 timmar och 30 minuter per vecka och kalendermånad oavsett kalendermånadens längd. Jämförelsetiden per kalendermånad exaktberäknas.

1.2.2 Arbetstidens beräkning för arbetstagare med ordinarie arbetstid förlagd till måndag-söndag

För arbetstagare med ordinarie arbetstid förlagd måndag - söndag, inberäknat regelmässigt arbete på lätthelgdag, är veckoarbetstiden i genomsnitt 38 timmar per vecka och kalendermånad oavsett kalendermånadens längd. Jämförelsetiden per kalendermånad exaktberäknas.

1.3 Avstämning av arbetstid

Arbetstiden stäms av per kalendermånad enligt följande:

Vid kalendermånadens slut jämförs den arbetstid som arbetstagaren fullgjort under kalendermånaden med den jämförelsetid som gäller för aktuell kalendermånad, i förekommande fall efter minskning på grund av frånvaro.

Visar jämförelsen att fullgjord arbetstid är större än jämförelsetiden är överskjutande arbetstid kvalificerad övertid.

För deltidsarbetande gäller att överskjutande arbetstid är mertid upp till heltidsmättet för jämförelsetiden och därefter kvalificerad övertid.

Bestämmelsen ovan påverkar inte arbetstagarens avtalsenliga rätt till obekvämtidstillägg.

Arbetstid som understiger jämförelsetiden för kalendermånaden får inte föras över till nästkommande kalendermånad.

Avstämning av arbetstid ska inte göras när tjänstgöring enligt samma schema och på samma schemarad

- beräknas pågå under två hela kalendermånader eller längre, eller
- pågått under längre tid än en hel kalendermånad

För andra punkten gäller dock att avstämning alltid ska ske för den första kalendermånaden.

1.4 Beräkning av arbetstid vid frånvaro

När arbetstagaren under kalendermånad

- haft semester eller annan ledighet, eller

- deltagit i av arbetsgivaren anordnad utbildning, eller
- annars varit frånvarande från arbetet

gäller att jämförelsetiden för varje arbetsperiod, som omfattas av frånvaron, minskas med 7 timmar 54 minuter när veckoarbetstiden är 39 timmar och 30 minuter, och med 7 timmar 36 minuter när veckoarbetstiden är 38 timmar.

För deltidssarbetande reduceras jämförelsetiden proportionellt.

2. Arbetstidens beräkning och förläggning för arbetstagare enligt p 2.

2.1. Allmänt

För arbetstagare enligt p 2 gäller att arbetstiden omfattar lägst 3 timmar samt att jour i form av vilande nattpersonal heltidsberäknas.

Övertidsersättning betalas ut för den del av arbetstiden som överstiger 13 timmar.

2.2. Avstämning av arbetstid

Veckoarbetstiden är i genomsnitt 38 timmar per vecka och kalendermånad oavsett kalendermånadens längd. Jämförelsetiden per kalendermånad exaktberäknas.

Vid kalendermånadens slut jämförs den arbetstid som arbetstagaren fullgjort under kalendermånaden med den jämförelsetid som gäller för aktuell kalendermånad.

Visar jämförelsen att fullgjord arbetstid är högre än den exaktberäknade jämförelsetiden för kalendermånaden, är överskjutande arbetstid enkel övertid.

Bestämmelsen ovan påverkar inte arbetstagarens avtalsenliga rätt till obekvämtidstillägg.

2.3 Beräkning av arbetstid vid frånvaro

Vid frånvaro under utlagd arbetstid ska jämförelsetiden för perioden exaktberäknas. Jämförelsetiden minskas med 7 timmar 36 minuter per kalenderdag som arbetstagaren varit frånvarande.

För deltidssarbetande reduceras jämförelsetiden proportionellt.

Anmärkning

Regler om dygnsvila, veckovila, raster och pauser gäller för intermittert anställda enligt 2 §.

20 § - Arbetstidens beräkning vid fristående arbetspass

1. Fristående arbetspass

Ett extra arbetspass som utan arbetstagarens egen begäran börjar mer än 30 minuter efter den schemalagda arbetsperiodens slut och slutar mer än 30 minuter före nästkommande schemalagd arbetsperiods början.

När den egentliga arbetstiden under ett fristående extra arbetspass är kortare än tre timmar får arbetstagaren tillgodoräkna sig så lång tid att arbetspasset blir tre timmar.

Den tillgodoräknade arbetstiden förläggs omedelbart efter den egentliga arbetstiden. Den tillgodoräknade tiden får inte vara längre än tiden för uppehållet till det närmaste efterföljande arbetspassets början.

2. Fristående arbetspass vid beredskap

Fristående arbetspass i samband med beredskap, *störning under beredskap*, tillgodoräknas med övertid motsvarande lägst 20 minuter, dock högst en timme per kalendertimme. Utgående beredskapstillägg påverkas inte.

3. Fristående arbetspass vid jour i form av vilande nattpersonal – störning

Fristående arbetspass under jour i form av vilande nattpersonal, *störning vid jour*, tillgodoräknas med övertid 30 minuter per kalendertimme, s.k. halvtidsberäkning. Utgående obekvämtidstillägg påverkas inte.

21 § - Beräkning av arbetstid vid deltagande i utbildning

1. Tillämpning

När arbetstagare deltar i utbildning som anordnas eller beviljas av arbetsgivaren gäller bestämmelserna i denna paragraf.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller även när arbetstagaren i egenskap av facklig förtroendeman deltar i facklig utbildning, dock ska löneavdrag göras när ledighet för deltagande i facklig utbildning beviljats utan lön.

2. Utbildning högst en kalendervecka

När utbildningen omfattar högst en kalendervecka ska under utbildningen infallande fridagar förläggas till annan tidpunkt som arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om.

Arbetstur som infaller under dag när arbetstagaren deltar i utbildning ska flyttas till utbildningstiden utan att tidförskjutningstillägg utgår.

När arbetstur flyttats från obekväm tid till utbildningstid ska arbetstagaren bibehålla sin rätt till obekvämtidstillägg. Arbetsgivaren ska dock reducera tillägget till faktisk utbildningstid när kursen är kortare än den flyttade arbetsturen.

3. Utbildning längre än en kalendervecka

Arbetstagaren ska vara ledig under veckoslut som infaller omedelbart före och omedelbart efter utbildning när samtliga nedanstående förutsättningar uppfylls.

- utbildningen är längre än en hel kalendervecka,
- utbildningstid är förlagd samtliga dagar mån-fre och
- utbildningen avslutas på en fredag.

När sådan utbildning avslutas eller påbörjas i omedelbar anslutning till en storhelg har arbetstagaren istället rätt till ledighet under minst två dagar under storhelgen i fråga. Avstämning av arbetstid vid utbildning enligt ovan ska inte göras.

Vid utbildning längre än en kalendervecka utgår inte obekvämtidstillägg.

4. Särskilt för deltid arbetande

För deltidstjänstgörande arbetstagare ska ersättning för mertid utgå i det fall att den faktiska utbildningstiden är längre än planerad arbetstid.

Anmärkning: Arbetstid vid deltagande i utbildning ska inte stämmas av enligt bestämmelserna för tillfällig arbetstidsförläggning (18 §).

22 § - Beräkning av arbetstid vid deltagande i särskild verksamhet vid Gruvberget

---

När arbetstagaren efter särskild överenskommelse med arbetsgivaren medverkar i särskild verksamhet ska denne anses arbeta enligt tillfällig arbetstidsförläggning (18 §).

Vid deltagande i särskild verksamhet med intagna får arbetstid tillgodoräknas med 12 timmar per kalenderdygn.

Vid kalendermånadens slut jämförs arbetstid som arbetstagaren fullgjort i det tillfälliga schemat med den arbetstid som han under motsvarande tid skulle ha fullgjort enligt sitt normala schema.

Visar jämförelsen att arbetstiden enligt det tillfälliga schemat är större än motsvarande tid i det normala schemat, är **överskjutande arbetstid** kvalificerad övertid eller i förekommande fall - mertid. Bestämmelsen i föregående stycke påverkar inte arbetstagarens avtalsenliga rätt till obekvämtidstillägg. **Underskjutande arbetstid** får inte föras över till senare kalendermånad.

23 § - Beräkning av arbetstid vid tjänsteresa

1. Transport

Med **transport** förstås

- förflyttning med tillsynsansvar av intagen eller frivårdsklient från en plats till en annan plats inom eller utom riket och
- förflyttning med tillsynsansvar av intagen till och från rättegångslokal och tillsyn av honom/henne under pågående rättegång.

Vid transport som påbörjas och avslutas utan mellanliggande övernattning räknas all tid som infaller under transportuppdraget som egentlig arbetstid.

Vid transport med mellanliggande övernattning räknas all tid, som infaller under transporten, som egentlig arbetstid utom sådan ledig tid mellan kl. 22 och 06 då arbetstagaren

- har möjlighet till vila i bäddad säng eller
- har tillgång till sovplats på tåg eller hyttplats på fartyg.

Vid transport påbörjas och avslutas förrättningen vid tjänstestället.

Anmärkning:

För personal i transporttjänsten med arbetstidsförläggning enligt avtal om anställnings- och arbetsvillkor för vissa arbetstagare vid transporttjänsten gäller särskilda regler.

2. Annan tjänsteresa än transport

Restid vid tjänsteresa som infaller under tjänstgöringsfri tid räknas inte som arbetstid. För arbetstagare som tillämpar flextid är ledig tid – om annat inte överenskoms med arbetsgivaren – den tid som ligger utanför aktuell normalarbetstid.

2.1 Restidskompensation vid annan tjänsteresa än transport

Restid som infaller på tjänstgöringsfri tid, utanför tjänstgöringszonen, ersätts med restidskompensation i form av tjänsteresetillägg.

Tjänsteresetillägget kan bytas ut mot tidskompensation för högst 50 timmar under ett kalenderår.

Tidskompensation beräknas enligt formeln
 $1,0 \times TF$

Där TF står för den del av resan som infallit under tjänstgöringsfri tid, dock ej tid mellan klockan 00.00 och 06.00 där arbetstagaren använder sovplats på tåg eller hyttplats på fartyg.

2.2 Restidskompensation för hemresa under långtidsförrättning

Restidskompensation utgår inte vid sådan hemresa under långtidsförrättning som avses i ALFA 3 kap 10 §, eller vid resa som företas mellan flera förrättningsställen under pågående förrättning.

2.3 Restidskompensation vid deltagande i utbildning

Arbetstagare som deltar i utbildning utanför tjänstgöringszonen erhåller restidskompensation för restid före kl. 08.00 och efter kl. 16.45.

Arbetstagare som deltar i Kriminalvårdens grundutbildning, som är förlagd utanför tjänstgöringszonen, erhåller restidskompensation för restid före kl. 08.00 eller efter kl. 17.00, dock högst med två timmar per dag.

24 § - Övertid

---

1. Definition

Med overtidsarbete avses

1. För heltidsarbetande arbetstagare sådant arbete som utförs på tid utöver den ordinarie dagliga arbetstiden,

2. För deltid arbetande arbetstagare sådant arbete som utförs såväl på tid utöver den ordinarie dagliga arbetstiden för heltid arbetande som på tid utöver mertid.
3. För arbetstagare med flexibel arbetstidsförläggning gäller vad som framgår av 9 § p13.
4. För arbetstagare utan stadigvarande arbetstidsförläggning/fast schema (19 §) avses sådant arbete som arbetstagaren samma dag blir beordrad att utföra utöver den planerade arbetstiden för den dagen.

2. Arbete på övertid

Om arbetsgivaren bedömer att det finns särskilda skäl för det, kan arbetsgivaren begära att arbetstagare ska arbeta på övertid högst 48 timmar under en fyra veckorsperiod eller 50 timmar under en kalendermånad, dock högst 150 timmar under ett kalenderår.

Antalet timmar får överskridas när det enligt arbetsgivarens bedömning behövs för att en arbetstagare ska kunna slutföra ett uppdrag som inte kan avbrytas utan stora olägenheter för verksamheten.

För arbete på övertid ska i första hand anlitas arbetstagare som frivilligt åtar sig detta. Befrielse från övertidsarbete bör inte nekas då arbetstagaren är förhindrad och har godtagbara skäl och framställningen om befrielse görs i samband med arbetsgivarens begäran om övertidsarbete.

Arbetsgivaren får inte begära övertidsarbete av den som är partiellt sjukskriven, partiellt ledig med stöd av lag eller för vård av barn. Av en delpensionsledig arbetstagare får arbetsgivaren begära övertidsarbete under högst 25 timmar per kalenderår.

I den totala övertiden per år enligt första eller fjärde stycket inräknas inte sådan övertid som kompenseras med ledighet.

3. Ökat uttag av övertid

Om arbetsgivaren bedömer att det finns särskilda skäl att ta ut övertid i ett visst fall eller under en viss tid i större omfattning än vad som gäller enligt punkt 2 ovan, ska han träffa enskild överenskommelse med arbetstagaren om detta. Sådan överenskommelse ska vara skriftlig.

Innan överenskommelsen träffas, ska berörd lokal arbetstagarorganisation informeras.

4. Ersättning för övertid

Arbetstagare som enligt arbetsgivarens beslut har arbetat på övertid har rätt till ersättning.

Ersättning ges i form av lön (**övertidstillägg**) eller som ledighet (**kompensationsledighet**). Kompensationsledighet ska ges under förutsättning att arbetstagaren önskar det och att arbetsgivaren bedömer att det är möjligt med hänsyn till verksamhetens krav.

5. Beräkning av övertidstillägg

Övertidstillägg per timme betalas enligt följande.

Enkel övertid = $\frac{\text{den individuella lönen per månad}}{94}$

Kvalificerad övertid = $\frac{\text{den individuella lönen per månad}}{72}$

Storhelgsövertid = $\frac{\text{den individuella lönen per månad}}{57}$

Med **enkel övertid** avses övertidsarbete på annan tid än den som enligt nedan är kvalificerad övertid.

Med **kvalificerad övertid** avses övertidsarbete

- mellan kl. 19.00 på fredag och klockan 07.00 på måndag,
- mellan kl. 19.00 på dag före Trettondedag Jul, Första Maj eller Kristi Himmelfärds dag och klockan 07.00 närmast följande vardag,
- mellan kl. 19.00 på Skärtorsdagen och klockan 07.00 på dagen efter Annandag Påsk,
- mellan kl. 19.00 på dag före pingstafton, midsommarafton, julafton eller nyårsafton och klockan 07.00 på vardag närmast efter helgdagsaftonen samt
- i övrigt mellan kl. 22.00 och 06.00.

Med kvalificerad övertid förstås även övertidsarbete mellan kl. 19.00 dag före fredag och kl.07.00 dagen efter fredagen i fråga.

Med **storhelgsövertid** förstås övertidstjänstgöring som fullgörs under tid som infaller mellan

- 08.00 midsommarafton - 22.00 midsommardagen
- 08.00 julafton - 22.00 annandag jul och
- 08.00 nyårsafton - 22.00 nyårsdagen

Övertidstillägg betalas inte för kortare tid än 15 minuter i följd. Tillägget exaktberäknas.

Vid beräkning av **övertidstillägg för deltidssarbetande** arbetstagare ska arbetstagarens lön räknas upp till den lön som motsvarar full ordinarie arbetstid.

6. Kompensationsledighet vid övertidsarbete

Kompensationsledighet per övertidstimme omfattar

- vid **enkel** övertid en och en halv gång så lång tid som övertidsarbetet
- vid **kvalificerad** övertid dubbelt så lång tid som övertidsarbetet.
- vid **storhelgsövertid** två och en halv gång så lång tid som övertidsarbetet.

Kompensationsledighet ska tas ut senast kalendermånaden efter den då övertidsarbetet fullgjordes, om inte arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om något annat.

7. Enskild överenskommelse om annan kompensation för övertidsarbete

Arbetsgivaren och en arbetstagare får träffa enskild överenskommelse om att arbetstagaren i stället för övertidsersättning ska kompenseras på annat sätt t.ex. genom högre lön eller ett fast lönetillägg.

En överenskommelse ska vara skriftlig och avse en period om högst ett år. Innan överenskommelsen träffas, ska berörd lokal arbetstagarorganisation informeras.

25 § - Jour

---

1. Allmänt

Med jour förstås skyldighet för arbetstagare att under ledig tid stå till arbetsgivarens förfogande för att tjänstgöra när det behövs.

Under jouden ska arbetstagaren finnas på arbetsplatsen eller på någon annan plats utanför bostaden som arbetsgivaren har anvisat.

2. Jour i form av vilande nattpersonal

Jour i form av s.k. vilande nattpersonal tillgodoräknas som halv arbetstid. Jourtillägg utgår ej.

26 § - Beredskap

Med beredskap förstås skyldighet för arbetstagaren att under ledig tid vara anträffbar för att vid behov utföra arbete för arbetsgivarens räkning.

1. Allmänt om beredskap

En arbetstagare är skyldig att delta i beredskap under i genomsnitt högst sju (7) 24-timmarsperioder under en fyraveckorsperiod.

Under beredskap ska arbetstagaren vara anträffbar och kunna träda in i aktiv tjänst omgående. Behov av inställelse på arbetsplatsen och inställelsetid fastställs av arbetsgivaren i varje enskilt fall.

2. Tidskompensation

Arbetstagare med ordinarie arbetstid vanligtvis förlagd till måndag - fredag, som fullgjort beredskap under helt ledigt veckoslut ska tidskompenseras med en ledig vardag som ska läggas ut under nästkommande kalendervecka.

3. Beräkning av beredskapstillägg

För deltagande i beredskap utgår beredskapstillägg enligt nedan. Beredskapstillägg betalas per timme i form av beredskapstillägg A, B eller C.

- **Beredskapstillägg A** utgår för 19.00 vardag närmast före storhelg - 06.00 vardag närmast efter storhelgen i fråga.

- **Beredskapstillägg B** utgår för 19.00 fredag till 06.00 måndag och 19.00 vardag närmast före lätthelgdag som ej är storhelg till 06.00 vardagen närmast efter sådan lätthelgdag.
- **Beredskapstillägg C** utgår för annan tid.

4. Ersättningsnivåer för beredskapstillägg

Beredskapstillägg betalas per timme enligt ersättningsnivåer som framgår av bilaga till detta avtal. Tillägget exaktberäknas.

27 § - Obekväm tid

Med obekväm tid avses all tid mellan 19.00 - 06.00 och all tid som infaller under lördagar och söndagar, storhelger och övriga lätthelgdagar.

1. Allmänt om obekvämtidstillägg

För ordinarie arbetstid som fullgörs under obekväm tid utgår **obekvämtidstillägg**.

Med ordinarie arbetstid likställs jour i form av **vilande nattpersonal**.

2. Beräkning av obekvämtidstillägg

Obekvämtidstillägg betalas per timme i form av OB A, OB B eller OB C.

- **OB A** utgår för 19.00 vardag närmast före storhelg - 06.00 vardag närmast efter storhelg, samt vid tjänstgöring på nationaldagen.
- **OB B** utgår för
  - 19.00 fredag - 06.00 måndag.
  - 19.00 vardag närmast före lätthelgdag som ej är storhelg - 06.00 vardagen närmast efter sådan lätthelgdag.
  - annan tid som infaller mellan 22.00 - 06.00.
- **OB C** utgår för annan obekväm tid.

3. Ersättningsnivåer för obekvämtidstillägg

Obekvämtidstillägg betalas per timme enligt ersättningsnivåer som framgår av bilaga till detta avtal. Tillägget exaktberäknas.

28 § - Tidförskjutning

Med tidförskjutning avses tillfällig tidigare - eller senareläggning av ordinarie arbetstid utan arbetstagarens begäran.

1. Bestämmelser för tidförskjutning

1. Rast som flyttas under arbetsperiod är inte att betrakta som tidförskjutning.
2. Arbetstur som helt eller delvis flyttas för att bereda arbetstagare möjlighet att delta i utbildning är inte att betrakta som tidförskjutning.
3. Delar av ett arbetspass får inte tidförskjutas.
4. Ordinarie arbetstid får inte förskjutas till fredag som ingår i fridagsperiod.
5. Ordinarie arbetstid får utan arbetstagarens medgivande endast i undantagsfall tidförskjutas mer än en gång per kalendervecka. Ordinarie arbetstid får som längst förskjutas sju dagar framåt eller bakåt i tiden.
6. Besked om tidförskjutning ska lämnas senast vid tjänstgöringens slut föregående arbetsdag.

2. Beräkning av tidförskjutningstillägg

För ordinarie arbetstid som fullgörs under förskjuten tid utgår tidförskjutningstillägg för timme med 1/145 av arbetstagarens individuella lön per månad. Tillägget exaktberäknas.

29 § Giltighets- och uppsägningstid

Detta avtal gäller från och med den första januari 2012, eller från annan tidpunkt som särskilt överenskommits mellan parterna, och har samma giltighets- och uppsägningstid som ALFA/ ALFA -T.

Bilaga

Ersättningsbelopp avseende arbetstidsrelaterade ersättningar

Obekvämtidstillägg

OB A	66,00 kr
OB B	33,00 kr
OB C	15,00 kr

Beredskapstillägg

Beredskapstillägg A	30,00 kr
Beredskapstillägg B	20,00 kr
Beredskapstillägg C	10,00 kr

Tjänsteresetillägg

60,00 kr